

Sygn.akt III AUa 299/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Alicja Sołowińska (spr.)

Sędziowie: SA Marek Szymanowski

SA Bożena Szponar - Jarocka

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 września 2013 r. w B.

sprawy z odwołania W. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy W. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 21 grudnia 2012 r. sygn. akt IV U 3023/12

I. oddala apelację

II. przyznaje adwokatowi M. B. wynagrodzenie z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym w kwocie 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych, w tym należny podatek od towarów i usług i nakazuje wypłacić tę kwotę ze Skarbu Państwa (kasa Sądu Apelacyjnego w Białymstoku).

Sygn. akt III AUa 299/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 3 października 2012 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), odmówił W. K. zwiększenia wysokości emerytury z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w okresach od dnia 11 czerwca 1997 roku do dnia 31 grudnia 1997 roku oraz od dnia 1 kwietnia 1998 roku do dnia 26 stycznia 2011 roku. Organ rentowy wskazał, iż powyższe okresy opłacania składek zostały uwzględnione przy ustaleniu prawa do emerytury rolniczej.

W. K. w odwołaniu od powyższej decyzji domagał się jej zmiany i uwzględnienia składek na ubezpieczenie społeczne rolników opłaconych za w/w okresy przy ustaleniu wysokości emerytury z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 21 grudnia 2012 roku oddalił odwołanie. Z ustaleń Sądu I instancji wynika, iż W. K. do dnia 30 czerwca 2012 roku był uprawniony do renty rolniczej. Przy ustalaniu prawa do renty rolniczej zaliczono wnioskodawcy okres opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników od dnia 17 grudnia 2005 roku do dnia 16 grudnia 2011 roku, tj. okres 5 lat w okresie ostatnich 10 lat przed złożeniem wniosku o przyznanie prawa do renty rolniczej na podstawie art. 21 ust. 8 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 roku, Nr 50, poz. 291 ze zm.). Na podstawie decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 22 czerwca 2012 roku przyznano W. K. prawo do emerytury rolniczej od dnia 1 lipca 2012 roku. Przy ustaleniu uprawnień do tego świadczenia uwzględniono okresy ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 1 kwietnia 1997 roku do dnia 31 grudnia 1997 roku oraz od dnia 1 kwietnia 1998 roku do dnia 26 stycznia 2011 roku. Wskutek rozpoznania wniosku W. K. z dnia 6 czerwca 2012 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 18 lipca 2012 roku przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 7 czerwca 2012 roku, zawieszając jednocześnie wypłatę świadczenia z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia w sytuacji, gdy może być wypłacane tylko jedno świadczenie – wyższe lub wybrane. Na podstawie decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 24 września 2012 roku wstrzymano wnioskodawcy od dnia 1 października 2012 roku wypłatę emerytury rolniczej z powodu uzyskania uprawnień do świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jednocześnie organ rentowy zaznaczył, że od dnia 7 czerwca 2012 roku wnioskodawcy nie przysługuje prawo do emerytury rolniczej, gdyż w tym czasie pobierał on emeryturę z ZUS, a przysługuje mu tylko jedno świadczenie. Nadto z ustaleń Sądu Okręgowo wynika, iż KRUS zaświadczył, że W. K. w okresach od dnia 11 czerwca 1997 roku do dnia 31 grudnia 1997 roku oraz od dnia 1 kwietnia 1998 roku do dnia 26 stycznia 2011 roku podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników: emerytalno-rentowemu oraz wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu z mocy ustawy jako rolnik. Aktualnie zaskarżoną decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 3 października 2012 roku odmówiono W. K. zwiększenia wysokości emerytury z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników, wskazując, iż okresy, których uwzględnienia domaga się wnioskodawca, zostały zaliczone i uwzględnione do emerytury rolniczej, a tym samym nie mogą być uwzględnione do zmiany wysokości świadczenia. Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 w zw. z art. 56 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki, traktując je z zastrzeżeniem art. 56, jako okresy składkowe. Jednakże okresów tych nie uwzględnia się, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników. Sąd I instancji wskazał, że taka sytuacja miała miejsce w przedmiotowej sprawie. Tym samym zaskarżona decyzja organu rentowego z dnia 3 października 2012 roku odpowiada prawu. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy jak w sentencji wyroku orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W. K. zaskarżył powyższy wyrok w całości. Domagał się zmiany zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji poprzez uwzględnienie przy wymiarze emerytury składek na ubezpieczenie społeczne rolników opłaconych za okresy od dnia 11 czerwca 1997 roku do dnia 31 grudnia 1997 roku oraz od dnia 1 kwietnia 1998 roku do dnia 26 stycznia 2011 roku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

W rozpoznawanej sprawie bezsporny jest wynikający z akt emerytalnych KRUS i ZUS następujący stan faktyczny.

Decyzją z dnia 26 stycznia 2011 r. poczynając od 1 grudnia 2010 r. KRUS przyznał W. K. ur. (...) rentę rolniczą. Natomiast w dalszej kolejności w związku z ukończeniem 65 lat, decyzją z dnia 22 czerwca 2012 r. organ ten przyznał wnioskodawcy od 1 lipca 2012 r. emeryturę rolniczą. Do ustalenia prawa do tego świadczenia zaliczono wnioskodawcy między innymi okres ubezpieczenia rolniczego, który jest przedmiotem sporu w niniejszym postępowaniu tj. okres opłacania składek od 11.06.1997 r. do 31.12.1997 r. i od 1.04.1998 r. do 26.01.2011 r.

Niezależnie od ustalonego prawa do świadczenia rolniczego (najpierw renty, a następnie emerytury) w dniu 6 czerwca 2012 r. W. K. złożył do ZUS wnioski o przyznanie emerytury na podstawie ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i decyzją z dnia 18.07.2012 r. świadczenie takie zostało wnioskodawcy przyznane od 7.06.2012 r., przy czym emerytura została zawieszona z uwagi na fakt pobierania emerytury rolniczej.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż zgodnie z art. 96 ust. 2 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach, w razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury lub renty z prawem do emerytury lub renty z ubezpieczenia społecznego rolników zasady pobierania świadczeń określają odrębne przepisy. Takie przepisy zawiera ustawa z 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników tj. art. 33 ust 2, zgodnie z którym w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie. Z powyższego wynika, że wnioskodawcy jako uprawnionemu do dwóch świadczeń: emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń i emerytury rolniczej przysługuje prawo do wypłaty jednego z tych świadczeń tj. wybranego przez wnioskodawcę.

Z akt emerytalnych wnioskodawcy dotyczących emerytury rolniczej wynika ponadto, że w dniu 14.09.2012 r. W. K. oświadczył w KRUS, że będzie pobierał emeryturę przyznaną w ZUS, bowiem jest korzystniejsza. W tym stanie rzeczy decyzją z dnia 24.09.2012 r. rolniczy organ emerytalny wstrzymał wypłatę emerytury rolniczej od 1.10.2012 r., natomiast ZUS decyzją z dnia 28.09.2012 r. podjął wypłatę emerytury pracowniczej.

W świetle przedstawionego wyżej stanu faktycznego sprawy brak jest podstaw, aby zarówno przy ustalaniu prawa do emerytury w oparciu o przepisy ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS jak i wysokości tego świadczenia uwzględnić niewątpliwe okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i opłacania składki. W świetle art. 10 ust 3 cytowanej ustawy okresów takich nie uwzględnia się, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zatem w sytuacji, gdy będące przedmiotem sporu okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i opłacania składki z tego tytułu (11.06.1997-31.12.1997, 1.04.1998-26.01.2011) były uwzględnione do emerytury rolniczej to nie mogą być uwzględnione do emerytury należnej z powszechnego systemu ubezpieczeń. Tym samym nie jest możliwe zwiększenie emerytury pracowniczej z tego tytułu według zasad wynikających z art. 56 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zauważyć przy tym należy, że jeżeli nawet okresy składkowe i nieskładkowe nie zostały uzupełnione okresami pracy w gospodarstwie rolnym i podleganiu takiemu ubezpieczeniu (art. 10 ustawy) emerytura „pracownicza” ulega zwiększeniu za okres opłacania składek w stosunku do osób nie mających ustalonego prawa do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników (art. 56 ust 4 i 5 ustawy).

Mając powyższe ustalenia na względzie stwierdzić należy, że wobec uwzględnienia przy ustaleniu prawa do świadczenia rolniczego okresów ubezpieczenia społecznego rolników w latach 1997-2011 brak jest podstaw do zwiększenia emerytury wypłacanej przez ZUS z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w tym okresie.

Z tych względów apelacja jako nieuzasadniona na mocy art. 385 kpc podlegała oddaleniu.

O kosztach zastępstwa procesowego ustanowionego z urzędu Sąd orzekł na mocy § 13 ust 1 pkt 2 w związku z § 2 ust 3 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.